C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1r-594/2024 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-22090393-03-1r-26092024 Judecător: Veronica Cuculescu

D E C I Z I E
În numele Legii

29 ianuarie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele ședinței: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul condamnatului Vîrlan Mihail și recursul lui Vîrlan Doina declarate împotriva sentinței judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022, pe cauza penală de învinuire a lui:

Vîrlan Mihail, născut *****, IDNP *****, originar din s. *****, raionul *****, studii medii incomplete, concubinează, doi copii minori la întreținere, neangajat în cîmpul muncii, nesupus militar, locuitor al s. Cinișeuți, raionul Rezina, anterior judecat, antecedente penale stinse, cetățean al Republicii Moldova,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal,-

Cauza a fost examinată în baza art.364[1] Cod de procedură penală, judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Termenul de judecare al cauzei:
În instanța de fond: *27.06.2022 – 06.09.2022.*
În instanța de recurs: 26*.09.2024-29.01.2025*.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinîndu-se cont de argumentele recursului, materialele cauzei pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06.09.2022, Vîrlan Mihail a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal şi cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. S-a aplicat măsura preventivă „arestul preventiv", până la definitivarea sentinței. Termenul începerii executării pedepsei s-a calculat din data pronunțării sentinței - 06.09.2022. Cheltuielile de judecată în sumă de 19, 34 lei au fost trecute în contul statului. S-a respins ca neîntemeiată solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea de la inculpatul în beneficiul părții vătămate Gorgos Galina a sumei de 3200 lei.

Totodată, prin sentință a fost soluționată soarta copurilor delicte.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că Vîrlan Mihail, în noaptea de 17 spre 18 martie 2022, ora nefiind posibil de stabilit, în mod intenționat, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, din intenții de cupiditate, a pătruns prin deteriorarea peretelui de lut, în încăperea magazinului alimentar al Î.I. „Gorgos Galina" din s. Cinișeuți, raionul Rezina, de unde în mod ascuns a sustras: -o cameră de supraveghere video cu prețul de 2800 lei; - un baton de salam „Codru", cu prețul de 42 lei; -un baton de salam „Servilat" cu prețul de 50; - două batoane de salam „La ceai", cu prețul unuia de 34 lei, în sumă de 68 lei; - două batoane de salam „Gustul Țării", cu prețul unuia de 32 lei, în sumă totală de 64 lei; - un ambalaj de aripioare de găină, cu prețul de 31 lei; - un baton de salam „Codru", cu prețul de 42 lei; - un baton de salam „Bucovina", cu prețul de 42 lei; - 1,5 kg de lămîie, cu prețul unui kg de 30 lei, în sumă de 45 lei; - trei cartele SIM „Orange Prepay", cu prețul uneia de 29 lei, în sumă de 87 lei; - 3 pachete de macaroane „Makfa", cu prețul unui pachet de 20 lei, în sumă de 60 lei; - un pachet de macaroane tăiței, cu prețul de 12 lei; - 12 pachete de țigări „Stolicinîie" cu prețul unui pachet de 23 lei, în sumă de 276 lei; - 17 pachete de țigări „Prima", cu prețul unui pachet de 26 lei, în sumă de 442 lei; - o sticlă de coniac /divin „Tezaur", cu prețul de 100 lei; - 8 kg de bomboane în asortiment (emution, mousse, zabava, berlinco, batoncichi), cu prețul unui kg de 50 lei, în sumă de 400 lei; - un borcan de 500 gr, cu ciuperci „Șampinionî Țelîie", cu prețul de 26, 50 lei; - un borcan de 500 gr, cu ciuperci „Chebe Opiata", cu prețul de 36 lei; - un pachet de bicarbonat de sodiu (soda pischevaia), cu prețul de 12 lei; - un pachet de făină de grîu de marca „Boroșno", de 1 kg, cu prețul de 14 lei; - două sticle de 0, 7 litri cu votcă „Zernoff", cu prețul unei sticle de 72 lei, în sumă de 144 lei; - o sticlă de votcă „Boiar", cu prețul de 54 lei; - o sticlă cu divin „Boiar", 0, 5 litri, cu prețul de

105 lei; - o sticlă de 0, 5 litri, cu votcă „Pshenoff”, cu prețul de 60 lei; - o sticlă de 0, 5 litri, cu rachiu „Mendeleev”, cu prețul de 72 lei; - o conservă, pateu de porc și vită, cu prețul de 19 lei; - 3,2 kg de bomboane baton cu prețul unui kg de 77 lei, în sumă de 247 lei și din aparatul de casă, bani în sumă de 400 lei, prin ce a cauzat Î.I. „Gorgos Galina” din s. Cinișeuți, raionul Rezina, un prejudiciu material în sumă de 5 750, 50 lei, care constituie daună considerabilă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, în drept faptele inculpatului Vîrlan Mihail întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrunderea în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță, condamnatul a declarat personal prin înscris autentic că, recunoaște săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364[1] Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, care a fost acceptată prin încheierea instanței de judecată.

Nefiind de acord cu sentința în cauză, condamnatul Vîrlan Mihail a contestat-o cu recurs, prin care a solicitat casarea sentinței și aplicarea unei pedepse mai blânde.

În motivarea recursului s-a invocat că au fost încălcate prevederile art. 100, 101 Cod de procedură penală, și anume, nu au fost verificate probele, instanța bazându-se doar pe presupuneri, totodată s-a încălcat principiul prezumpției nevinovăției, unde partea vătămată nu a prezentat careva bonuri de plată care ar demonstra sumele indicate, ceea ce face imposibilă calificarea faptelor potrivit art. 186 alin. (2) CP.

Sentința a fost contestată cu recurs de către Vîrlan Doina, prin care a solicitat aplicarea în privința condamnatului Vîrlan Mihail a unei pedepse mai blânde. În motivarea recursului a invocat, că solicită reducerea termenului de pedeapsă sau aplicarea unei pedepse mai blânde, inculpatul fiind condamnat pentru comiterea unei infracțiuni mai puțin grave. Condamnatul și-a recunoscut vina și s-a căit sincer, astfel solicită să-i fie dată șansa de a fi lângă familie. Susține recurenta, că este mamă singură cu copii minori la întreținere, fără un post de muncă, astfel îi este dificil fără soț și nu are posibilitatea să asigure copiilor strictul necesar.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală: „recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces”.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor şi a dispus să se comunice părților la proces despre

aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursurilor, declarate de către inculpatul Vîrlan Mihail și Vîrlan Doina, părțile nu au depus referință asupra recursurilor declarate.

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul inculpatului Vîrlan Mihail declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022, ca fiind depus peste termen, iar recursul lui Vîrlan Doina urmează a fi respins ca inadmisibil, reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 1^4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Potrivit art. 364^1 alin. (10), (11) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința, invocând doar erorile procesuale. **(11)** Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art. 447 și 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b), c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: **b)** respinge recursul, menţinînd hotărârea atacată, dacă recursul este depus peste termen; c) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este inadmisibil.

La adoptarea soluției privitor la recursul declarat de Vîrlan Doina, Colegiul penal se va baza pe prevederile art. 438 Cod de procedură penală, potrivit cărora, recursul împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac apelul poate fi declarat de persoanele menționate în art.401.

Conform art. 401 alin. (1) Cod de procedură penală, pot declara apel: 1) procurorul, în ce privește latura penală şi latura civilă; 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate şi în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal; 3) partea vătămată, în ce privește latura penală; 4) partea civilă şi partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul şi apărătorul, în ce privește cheltuielile

judiciare cuvenite acestora; 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

Potrivit materialelor cauzei, temei de judecare a cauzei în ordine de recurs, nu a servit recursul procurorului, inculpatului ori apărătorului acestuia, ci recursul declarat de către Vîrlan Doina, care în prezenta cauză penală nu are nici o calitate procesuală, aceasta fiind soția condamnatului.

Astfel, recursul declarat de Vîrlan Doina este inadmisibil, dat fiind că ea nu este titulară a dreptului de recurs. Persoana semnatară a recursului nu face parte din categoria persoanelor care sunt indicate în art. 401 Cod de procedură penală şi care poate declara recurs, totodată acesteia nu i-au fost prejudiciate drepturile sau interese legitime în cadrul cauzei penale date, din care considerente recursul acesteia va fi respins ca inadmisibil, adică depus de o persoană care nu este parte în cauza penală respectivă şi care nu poate ataca sentința în cauză.

Prin urmare, instanța de recurs, ţinând seama de prevederile art. 438 şi 401 alin. (1) Cod de procedură penală, conchide, că recursul declarat de Vîrlan Doina este inadmisibil, care în speță, nu este parte în proces, recursul urmând a fi respins.

Privitor la recursul condamnatului Vîrlan Mihail, Colegiul penal atestă, că potrivit art. 439 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii. Data de la care curge termenul recursului, repunerea în termen, declararea peste termen a recursului şi retragerea recursului se reglementează de prevederile art.402-407, care se aplică în mod corespunzător.

În acest sens se remarcă că potrivit prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit prevederilor art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În acest context, Colegiul penal conchide că potrivit regulii generale prescrise de art. 402, în coroborare cu art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că apelul/recursul

declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel/recurs constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul/recursul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Așadar, aferent dispozițiilor legale indicate supra Colegiul penal constată că, sentința de condamnare în privința condamnatului Vîrlan Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal a fost pronunțată integral la data de 06 septembrie 2022.

Din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată rezultă că, inculpatul Vîrlan Mihail a fost prezent la examinarea cauzei în fond, cunoscând că pronunțarea sentinței este preconizată pentru data de 06.09.2022 (f.d.102).

Totodată, la data de 06.09.2022 condamnatului Vîrlan Mihail, care se deținea în Penitenciarul nr. 17 Rezina, i-a fost expediată copia sentinței din 06.09.2022 (f.d. 117). La data de 22.09.2022 în adresa Penitenciarului nr. 17 Rezina a fost expediată dispoziția de executare a sentinței în privința condamnatului Vîrlan Mihail, devenită la 21.09.2022 (f.d. 120).

Condamnatul Vîrlan Mihail a declarat recurs la data de 02.09.2024, ce se confirmă prin sigiliul de pe plicul poștal (f.d. 125), și a parvenit în Curtea de Apel Chișinău la 05.09.2024, ce se confirmă prin sigiliul Curții de Apel Chișinău cu numărul de intrare S-5589 (f.d. 123), adică a fost depus peste aproximativ 2 ani de la rămânerea definitivă a sentinței şi începerii executării pedepsei.

Condamnatul Vîrlan Mihail nu a invocat careva motive de depunere peste termen a recursului, în conformitate cu prevederile art.403 Cod de procedură penală, și nici nu a explicat motivele omiterii acestui termen.

Colegiul penal, reține că la caz lipsesc motive, care ar servi temei pentru repunerea în termen a recursului, or, condamnatul a fost prezent la ședințele de judecată anterioare pronunțării sentinței, în care a fost examinat fondul cauzei, fiind asistat de un apărător, condamnatul cunoscând cu certitudine că ședința a fost amânată pentru data de 06.09.2022, în care urmează să fie pronunțată sentința în privința sa.

Așadar, instanței nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma, că întârzierea în depunerea recursului a fost determinată de motive întemeiate, că condamnatul a fost în imposibilitate de a depune recurs.

Subsecvent, Colegiul penal menționează că recursul inculpatului Vîrlan Mihail a fost declarat inclusiv în afara termenului stipulat la art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, după cum s-a constatat supra, procedura de executare a pedepsei stabilite lui Vîrlan Mihail prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022 a fost începută la data de 06 septembrie

2022, pe când cererea de recurs a fost depusă la 05 septembrie 2024, adică după aproximativ 2 ani de la începerea procedurii de executare a pedepsei.

În situația creată, Colegiul consideră că scopul depunerii recursului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării unei cauze pe care există o sentință definitivă de condamnare.

În acest sens, instanța de recurs notează că termenul de apel/recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul/recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca depus peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, și doar atunci când recursul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (1) şi (2) Cod de procedură penală prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen.

Respectiv, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Subsidiar, Colegiul penal reiterează că prin admiterea unui recurs tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

Așadar, raportând materialele cauzei la textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a recursului a fost omis din circumstanțe care sunt imputabile inculpatului, și nicidecum instanței de judecată.

Prin urmare, se conchide că recursul inculpatului Vîrlan Mihail declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022 nu se încadrează în termenul legal, fiind depus peste termen.

În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 141 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărâri Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel", în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Astfel, instanța nu se va expune asupra motivelor invocate în cererea de recurs depusă de inculpatul Vîrlan Mihail, deoarece instanța de recurs nici nu purcede la examinarea fondului recursului, pentru că soluția de respingere a recursului ca depus peste termen sau ca inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de recurs nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul inculpatului Vîrlan Mihail declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022, ca fiind depus peste termen.

În concluzie, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul declarat de Vîrlan Doina urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul inculpatului Vîrlan Mihail urmează a fi respins ca depus peste termen.

Conducându-se de prevederile art. 449 alin. (1) p. 1) lit. b), c), Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul declarat de Vîrlan Doina se respinge ca inadmisibil.

Recursul inculpatului Vîrlan Mihail declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 06 septembrie 2022, adoptată în cauza penală în privința lui Vîrlan Mihail, se respinge ca fiind depus peste termen.Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător **Ghenadie Liulca**

Judecătorul **Aurelia Andronache**

Judecătorul **Ludmila Iarmaliuc**